

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frittal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Áron**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Meghívás közgyűlésre. — A babról. Dr. Rodiczky Jenő. — A budapesti állami vetőmag-vizsgáló állomás alapszabályai. — Az erdélyrészi okszerű kímélés-egylet alapszabályai. — Egyveleg: Értesítés. Meghívás. Kolozsvári határrendezési bizottság. Egy szerény kérdés. Eladó árpa. — Vidéki gazd. tudósítás: Apanagyfalu. — Üzleti heti szemle — Piaczi árak — Hirdetések. —

Melléklet: Az erdélyi gazd. egylet 1880. évi zárszámadása és 1881-iki költségvetése. —

MEGHÍVÁS.

Az erdélyi gazdasági egylet alapszabályszerű rendes közgyűlését **1881. április hó 10-én azaz virágvasárnapján, délelőtt 10 órakor** fogja a városház nagy termében megtartani, miről az egylet helyt lakó és vidéki t. tagjai azon kéréssel értesítettnek, miszerint a kijelölt időben és helyen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Közgyűlési napirend:

1. Elnöki megnyitó beszéd és alelnök **Szabó József** lemondása.

2. Titkári jelentés az 1880-ik évi egyleti működésről.

3. Alelnök választás.

4. Pénztári jelentés az 1880-ik évi zárszámadásról, — evvel kapcsolatosan

5. Pénztárvizsgáló bizottság jelentése és az 1881-ik évi költségvetés megállapítása.

6. Az igazgató választmány indítványa négy tiszteletbeli tagnak megválasztása iránt.

7. Az igazgató választmány jelentése a hazai gazdasági egyletek országos szövetkezése ügyében.

8. Netáni más indítványok.

9. Ülés bezárta.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmányának Kolozsvárt, 1881. április hó 4-én tartott üléséből.

Szabó József,
egyleti alelnök.
Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

A babról.

Remélem, hogy e lapok t. olvasói nem fogják e szót bab paszulyra magyarázni, mint ezt a szoros értelemben vett Magyarországban teszik, hol a paszulyt, fuszulykát (*Phaseolus*) mondják babnak, a babot pedig módosan elnevezték babónak.

A bab (*Vicia Faba*) ősrégi culturnövény, melyet számos változványban mivelnek, legnagyobb kiterjedésben nedves, hűvös éghajlatok alatt és kötött talajban. Északi és észak-nyugoti Európában a bab mint lisztes magu kapásnövény nagy jelentőségre tett szert, mondhatnám, hogy helyenkint oly fontos termény, mint nyugoti Erdélyben a torökbuza.

De jelentékeny szerep jutott a babnak dél-nyugoti Európában is, hol zsenge főzelékül igen kedvelik. A párizsi piacot leginkább Algier öntözött földjein termesztett mahoni zöld babbal látják el télutó s kora tavasszal.

Nálunk azonban a bab zöld főzelékül jobbadán ismeretlen. Az osztrák alpesi tartományokban ellenben igen kedvelik e protein gazdag eleséget, elnevezve azt paraszt babnak, nem hiába, hogy jó gyomor kell az érett babnak megemésztéséhez. Am zöld állapotban nemcsak gyöngéd, hanem igen izletes főzeléket szolgáltat, miért is a babnak e czélből való termelését is jó lélekkel ajánlhatom erdélyi gazdáinknak.

De a ki főzelékül kívánja a babot termesztetni, helyes vá-

lasztást eszközöljön, mert ha meg nem felelő változványt termeszt, maga az oka, ha nem telik öröme benne.

A bab számos változványait helyesen három csoportba foglalhatjuk össze. Az első csoportbelieket — lucus a non lucendo — elnevezték disznó babóknak (*Vicia Faba major*). Már pedig, ha kár a disznónak az arany perez, kár volna reá vesztegetni e protein gazdag hüvelyest, mely ha már emberi tápúl nem használtatnék föl, élesítő készítésre szolgálhat.

A disznóbab általában terebélyes növési, hüvelyei hosszúak, laposok, vízszintesen vagy lekonyulva elágazók. Magvai nagyok s laposak, rendszerint világos barna vagy zöldes barna színűek, egyes esetekben zöldek vagy sötét barnák.

A kitünőbb félésegek közül termelésre a következőket ajánlhatom:

1. Az Aquadulce-babó, mely a spanyol származású Sevillai-babnak változványa, kitünvén 30—35 cm. hosszú, vízszintesen elálló vagy a földfelé hajló széles, lapos hüvelyei által. Finom héju, sárgás barna magvai 3—3.5 cm. hosszúak.

2. A windsori-bab majdnem hasonló nagyságu, de inkább körded idomu, világos barna magvakat érlel; zöld elesegül szintoly kitünő, mint az Aquadulce-bab, mely célból délibb vidékeken december-januárban védett helyen elvetik s júniusban aratják. A windsori-babfélék közül a Hardy-féle pedigret is dicsérik.

3. Az erfurti u. n. fehér bab a főnebbiekkal rokon, de én nem oly finomhajúnak tapasztaltam; különben a kereskedésben előforduló erfurti magvak közt világos és sötét barna szemek vegyest találhatók.

A már valamivel apróbb, de egyuttal vastagabb disznóbabok sorából felemlitendők:

4. A zöld-bab (*Fève verte* nain de Beck), melynek azon sajátsága van, hogy finomhaju magvai a megérés után is megmaradnak szép világos zöld színükben; ellenben

5. A Julienne verte nevű babnak, nem zöld színű, csak zöldes árnyalatu barnás magvai vannak, melyek nagyságra nézve közel állók azon határvonalhoz, melyen túl már ló-babót emlegetünk.

6. A Mazagan-bab, Afrika partjairól hozatott Lawson által Európába; e bőven termő fajta világos barna színű magvai szintén igen alkalmasak emberi tápúl szolgálai; szintugy

7. a Hangdown-féle disznó-bab, mely véle rokonnak tetszik.

Azon babók, melyek magvai apróbbak, hengeres idomúak, rendszeren sötét barna színűek, a mezei vagy ló-babók (*Vicia Faba minor* vagy *equina*) csoportját képezik.

Héjuk vastagságu következtében alig alkalmasak emberi eleségül szolgálai, de annál ajánlatosabbak házi állataink számára erő és hizlaló takarmányul.

A színárnyalatra tekintettel az ismeretesebb ló-babokat következőleg csoportosíthatjuk:

1) Picardie-beli ló-bab, világos barna hengeres magvakal;

2) az angol sárga ló-babó alakra és színre a főnebbihez hasonló s bőven termő féléseg;

3) az angol violaszínű ló-bab, mely könnyebb talajokra is ajánlatos, valamint szárazabb éghajlat alatt is bevált;

4) a Lorraine-i ló-babó, karcsu magvas növési féleség, melynek a világos barnától a sötét barnáig változó kevert színezetű magvai majdnem gömbölydedek s így átmenetet képeznek a harmadik csoportbeli babokhoz, melyek galamb-babók (*Fève de pigeon*, *Vicia Faba columbina*) néven ismeretesek.

Ez apró gömbölyded, sötét barna színű babok, igen kemény természetűek, miért is előnyvel ősziékül vethetők, mely célra tapasztalásom szerint a Lorraine bab is igen alkalmas.

Az egyes itt felsorolt félésegek magvainak változó nagyságát illetőleg következő észleleteim némi áttekintést nyújthatnak:

Kiszámításaim alapján esik

Babból:	1 klgrra szem
Aqua dulce	500
Erfurti	530
Franczia ered. Windsori	590
Windsori Hardy pedigree	610
Julienne verte	930
Hangdown-féle	950
Mazagan	1074
Picardie-beli	1200
Fève verte de Beck	1216
Viola angol	1550
Sárga angol	1740
Lorrainei	2970

De itt megjegyzendő, hogy orrmányosok károsításai a babfélék súlyát, mely rendszerint pro. Htl. 74—86 klgr. közt változik, nagyon csorbíthatják.

A *Bruchus granarius* Paykull s a *Bruchus rufimanus* Schönherr lárvái néha annyira pusztítják a mag belét, hogy az ily módon elő állt anyagvesztesség tapasztalásom szerint a magsulynak majd nem felét teheti ki, mely esetben a különben nagyobb teriméjű magvakból természetesen aránylag több esik 1 klgrra, mint a kiszámításomra fölhasznált épekből.

A bab, mely sok ásvány anyagot von ki a talajból s csak akkor diszlik vigan, ha a talaj jó erőben van s kellő nedvességi állapotu, legbiztosabban mély rétegű agyagtalajon terem, hol erős gyökérzetét kellőleg fejlesztheti. Azonban vályog talajon is még elég jól fejlődik, sőt az apróbb szemű ló- és galamb-babókat nedvesebb éghajlat alatt homoktalajon is sikerrel termesztik.

A bab az ismertebb egyéb hüvelyesekkel ellentétben a fris trágyázást nem csak hogy türi, hanem megis hálálja, mert aránylag hosszú tenyészelete alatt jól ki használhatja. Szárainak erős volta kizárja a megdülés veszélyét.

Ily módon a bab, mint trágyás kapás növény, ősziéknek jó előveteménye. Maga legbiztosabban diszlik, ha alája már az előző ősszel miveljük a talajt s pedig oly módon, hogy a tarlót sekélyen feltörjük s a kiszöldült szántót a tél beállta előtt jól mélyen fölshántjuk s télen át érdes barázdában fekvé hagyjuk.

Tavasszal a szántást mellőzhetjük, exstirpálás vagy egy-

szerű boronálással helyettesíthetjük. A vetést szórva, sorba vagy duggatva eszközlik.

Az első módszernek szószólója már a mag pazarlásra s az ekével való aláhozásra tekintettel nem lehetek. A sorvetésnél fajta szerint 30—50 cm. sortávot alkalmazandó s a duggatásnál a sorban való távolság 15—20 cm.-re szabandó.

Bár a bab nagysága és súlyánál fogva mélyebb aláhozást tűr, mint gabnaféléink, a tulságos aláhozás gondosan megelőzendő. Kötött talajokon 3—4 cm., közép talajokon 6 cm.-re hozandó alá, csakis igen laza talajon engedhető meg a 8 cm.-nyi aláhozás.

Miután a bab hideg iránt érzéketlen, sokan igen korai — februári-márciusi — vetését ajánlják, mire vonatkozólag megjegyzendő, hogy a bab csirázási minimuma 6° C.-nál van, miért is a hazai állagos márciusi hő mellett nem is csirázik. Tapasztalásom szerint egyenletes, megfelelően gyors, (10—12 nap alatt végbemenendő kikelést) nálunk csak oly időben várhatunk, midőn a talaj hője 15—20° C. emelkedett.

Ezért a nehezebb hidegebb talajokon ápril előtt a vetést eszközölni nem tanácsos. Más az, ha kertészek mivelik zöldségnyerésül, midőn melegágyakat vesznek igénybe.

A tenyészszak alatt a bab egyszer-kétszer megkapálandó. Ha száraz időjárás mellett a levelészek (Aphis viciae Kalt.) elhatalmasodtak volna, leghelyesebb eljárásnak tetszik a virágzatnak a levelészekről ellepített felső végét lesarlózni. A tenyészhossz 18—20 hét közt változik.

A vetőmag szükséglet a duggatásnál kísérteimnél 90—140 kgr. volt pro. Hectare sorvetésnél 150—200 kgr. A termés eredmények 2000 kgr. körül járnak.

A mazagan-babó termés maximuma p. 2180 kgr. volt nálam, de a bab termesztésnek kedvező vidékeken 3000 kgr.nyi termés sem tartozik a ritkaságok közé. Ha aztán még azt is tekintetbe vesszük, mily gazdag a bab szervképzőkben (átlagban 24-88%, maximumban 28-10% protein tartalmazván) s hogy ezek emészthetősége is 21—23%, a babot igen méltán értékes hüvelyesnek fogjuk vallani, melynek legalább kísérletül való termelését minden haladó gazdának bizvást ajánlhatom.

Dr. Rodiczky Jenő.

A budapesti állami vetőmag-vizsgáló állomás alapszabályai.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister által Budapesten fölállított állami vetőmag-vizsgáló állomás alapszabályai a következőkben állapítottak meg:

1. §.

Az állomás célja: a magkereskedést ellenőrizni s ezáltal a gazdák, erdészek és kertészek érdekeit az e téren előforduló visszaélések és hamisítások ellen megvédeni.

2. §.

Az állomás a magtermelők, kereskedők és fogyasztók által beküldött vetőmagvakat, a kivánsághoz képest, a következő szempontból vizsgálja meg:

a) Azonosságra a lehetőségig;

b) Tisztaságra úgy, hogy a közjök keveredett idegen magvak és anyagok mennyisége csak együttesen határozattik meg;

c) Tisztaságra úgy, hogy az idegen magvak és anyagok mennyisége és minősége egyenként is pontosan meghatározottatik;

d) Csiraképességre;

e) Fajsúlyra;

f) Tértfogati súlyra;

g) A b) c) d) e) és f) tulajdonságok összevetéséből eredő használati értékre.

3. §.

A 2. §. a) b) c) d) e) és g) alatti tulajdonságok bármelyikének megvizsgálata végett az állomáshoz a magvakból a következő mennyiséget kell beküldeni:

A legapróbb magvakból, minők a füvek, a fehér lóhere, csibehúr, mák, dohány, káposztafélék, nyír- és égerfa, stb. legalább 50 gramm.

Középnagyságuakból, mint a luczerna, réti lóhere, len, répa stb. legalább 100 gramm.

Nagy magvakból, minők a kalászosok, hüvelyes vetemények, erdei fák magvai, stb. legalább 250 gramm.

A 2. §. f) alatti tulajdonság — vagyis a térfogati súly — megvizsgálásához pedig legalább 1½ liter küldendő be bármiféle magból.

4. §.

A megvizsgálás végett beküldött magvakból egy részlet a netán felmerülhető jogi kérdések miatt az állomáson egy évig megőriztetik, vissza azonban a magvak többé nem adatnak.

5. §.

A magvak vizsgálatáért a következő díjak fizetendők:

1. Az azonosság meghatározásáért, mennyire ez lehetséges — frt 50 kr.

2. A mag tisztaságának meghatározásáért, a hozzá keveredett idegen anyagok mennyiségének csupán együttes megjelölésével:

a) Gabonafélék, köles, tengeri, repce és más káposztafélék, répa, len, gomborka, nagyobb hüvelyesek, tülevelűek és nagyobb erdei fák magvaiban — frt 50 kr.

b) Herefélék, a fűneműek közül vadóc és komócsin, csibehúr, ernyős virágúak, retekfélék, sóska, nyír- és égerfa magvaiban 1 frt 50 kr.

c) Egyéb füvek, szintugy herefélék, magvaiban, ha az aranka mennyiségét is meg kell határozni 2 frt — kr.

3. Csupán az aranka mennyiségének meghatározásáért 1 frt 50 kr.

4. Csupán a szádor (Orobanche-félék) mennyiségének meghatározásáért 2 frt 50 kr.

5. A mag tisztaságának meghatározásáért, ha az idegen keverék-részek mennyiségét és minőségét egyenként is meg kell jelölni:

a) Csupán az emberre vagy állatra nézve mérges növények magvainak mennyiség és minőség szerinti meghatározásáért . . . 3 frt — kr.

b) Csupán a mérges növények és kártekonnyabb gyomok magvainak mennyileges és minőleges meghatározásáért 7 frt — kr.

c) Az összes idegen anyagok és magvak mennyileges és minőleges meghatározásáért (teljes növénytani elemzés) 5—12 frt — kr.

6. A csiraképeség meghatározásáért 1 frt — kr.

7. Egy kilogr.-ban lévő magvak számának meghatározásáért — frt 50 kr.

8. A magvak fajsúlyának meghatározásáért 1 frt 50 kr.

9. A térfogati súly meghatározásáért 2 frt — kr.

10. A használati érték meghatározásáért külön díj nem követeltek, a mennyiben az már egyéb meghatározásokat föltételez.

11. Minden egyéb vizsgálatokért járó díjak előzetes egyesség útján szabotnak meg.

6. §.

A díjak vagy előlegesen, vagy pedig a magvak beküldése után az állomás vezetője által kiállított számlára küldendők be.

A vizsgálat eredménye csak a díjak befizetése után közzétetik a beküldővel.

7. §.

Az állomás idényenként vagy évszámra szerződést is köthet magtermelőkkel, magkereskedőkkel, vagy fogyasztási egyletekkel, mely szerződésnél fogva mérsékelt díjakon alapuló s előre befizetett átalányért az illető felek bizonyos számú vizsgálatokat követelhetnek.

8. §.

Minden vizsgálat eredményéről az erre szolgáló nyomtatvány-mintán értesítetik a beküldő. Ezen értesítvény csupán a tudakozódó fél saját megnyugtatóására szolgál, de bizonyítvány erejével nem bírhat, minthogy az állomás csupán a beküldött próbát, nem pedig az árut magát vizsgálta meg.

Miután azonban a magvizsgáló állomásnak nemcsak az a célja, hogy a fogyasztót károsításoktól megmentse, hanem hogy egyuttal a lelkiismeretes termelőt és magkereskedőt is megvédelmezze a netaláni méltatlan megtámadásoktól s hitelét emelje: azért a magtermelők vagy magkereskedők számára bizonyítvány is állítható ki a magvizsgálat eredményéről, ha a kérdéses magkészletek az állomás ellenőrzése alatt állanak. Az ellenőrzés módosztatit az állomás vezetője és az illető fél közösen állapítják meg. Az ily bizonyítvány alapján az elárusító, bizonyos határidőn belül, szavatosságot vállalhat a vevő irányában a mag tisztasága és csiraképesége iránt.

9. §.

Vetőmagvaknak magánosok által való beküldésekor szük-

séges, hogy meg legyen említve a beszerzési forrás (termelő vagy kereskedő cég), a hely, hol a mag termelt, az ár és a netán biztosított csiraképeség, továbbá, hogy a mag vett vagy venni szándékolt árucikk-e.

10. §.

Mindennemű küldemény „az állami vetőmag-vizsgáló állomások“ (Budapest, VII. Rottenbillerutca 25. sz.) czimzendő.

Dr. Czako Kálmán

tanár,

az állami vetőmag-vizsgáló állomás vezetője.

Az „erdélyrészi okszerű méhész-egylet“ alapszabálya.

1. §. Az egylet czime és székhelye.

Az egylet czime: „Az erdélyrészi okszerű méhész-egylet“,

székhelye: Kolozsvár.

2. §. A méhész-egyletnek az erdélyi gazd. egylethez való viszonya.

A méhész egylet — habár hivatása természeténél fogva — az erdélyi gazd. egylet egyik ágát képezi, mégis önállóan és függetlenül működik. Azonban az eglyettel való kapocs főtartása kedvéért évi működéséről és vagyoni állapotáról szóló értesítőjét a gazdasági egyletnek tudomás vétele végett megküldi, mely az egylet hivatalos közlönyében az „Erdélyi Gazdában“ közé tétetik.

3. §. Az egylet célja.

Az egylet célja: a méhészetet — az okszerű méhészeti rendszernek ismertetése, fejlesztése és egész Erdélyben való terjesztése által — hasznos gazdasági ágga fejleszteni és fölvi- rágoztatni.

4. §. Eszközök a cél elérésére:

a) Az eglyeti kapocs és netalán még alakítandó körü eglyetek, melyek által az egyes méhészek és eglyetek tömörítve és folytonos érintkezésben tartatnak.

b) A mennyiben lehetséges szakközönyök, értesítők, évkönyvek kiadása; méhészeti könyvtár és muzeum fölállítása, melyek által a méhészeti ismeretek terjesztetnek s a hazai és külföldi méhészet állása és előhaladása nyilván tartatik.

c) Kiállításokkal összekapcsolt köz és vándor gyűléseknek tartása.

d) A méhészet tudománya és gyakorlatának a képezdékben és népiskolákban tantárgyul való behozatala, vándor tanítók által ismertetése és minta méhesek fölállítása.

e) A méhészeti termények és eszközök, méhlok, kaptárok adásvételének elősegítése s helyt a központban méhészeti pavillon és árucarnok fölállítása által.

5. §. Az egylet tagjai.

Az egylet tagja négyfélék:

a) Alapítók, kik egyszer és mindenkora bizonyos öszszeggel az egylet alaptökéjéhez járulnak. A legkissebb alapítványi öszszeg 20 frt.

b) **Rendesek**, kik 3 évi kötelezettséggel évenként 2 frtot fizetnek.

c) **Pártolók**, kik évenként legalább 1 frttal vagy másnemű adomány által az egyesület iránt való érdekeltségüket nyilvánítják.

d) **Tiszteletbeliek**, kik ilyenekül a méhészet terén szerzett érdemeikért az egyesület által megválasztatnak.

A tiszteletbeli tagok részére tagsági oklevél állittatik ki.

6. §. A tagok jogai és kötelességei.

a) Az egyesület minden tagjának joga van a köz és vándorgyűléseken megjelenni, indítványokat tenni — a tárgyhöz szólni, a számadásokba betekinteni, — a szavazati jog azonban csak a tiszteletbeli, alapító és rendes tagokat illeti.

b) Az összes tagok az egyesület szaklapjait, méhészeti eszközeit az egyesület helyiségében használhatják, illetőleg tanulmányozhatják.

c) A tagok az egyesület által készített vagy megszerzett méhészeti eszközöket az egyesület elnöksége által megszabandó előnyös díj mellett megszerezhetik.

d) Az alapító és rendes tagok az egyesület bármely tisztségére megválaszthatók.

e) Az alapító tagok jogai életök fogytáig, a rendes tagoké az alapszabályokban (5. §.) meghatározott idő fogytáig tartanak.

f) Minden rendes tag, ki kilépését a három évet megelőzőleg, az egyesületi elnökségnél be nem jelenti, a további három évre is tagnak tekintetik.

g) A rendes tagok kötelesek három éven át évenként 2 frt tagsági díjat az egyesület pénztárába Kolozsvárt befizetni.

h) Az egyesület tagjait évenként ajándék kedvezményben is részesíti oly formán, hogy az egyesület jövedelméből évenként meghatározandó tárgy fog kisorsoltatni, úgy mint benépesített egyesületi méhlek s más hasznos és szükséges méhészeti eszközök és méhtermények.

7. §. Az egyesület gyűlései.

Az egyesület nyilvános közgyűléseket és vándor gyűléseket, továbbá választmányi üléseket tart.

A) a közgyűlés hatásköréhez tartozik:

a) Az egyesület képviselőinek t. i. elnök, alelnökök, titkárok, pénztárnok, választmányi tagok, tiszteletbeli tagok és vándor tanár megválasztása.

Az egyesület képviselőinek megválasztása egyhangulag közfelkiáltással vagy titkos szavazás útján egyszerű szótöbbséggel és három évre történik, tiszteletbeli tagok az igazgató választmány előterjesztésére közfelkiáltással választatnak meg.

b) Az elnökség részéről beterjesztendő évi jelentés, valamint a számvizsgáló bizottság jelentése fölött határozat hozatal.

c) A választmány által beterjesztett költség-előirányzat alapján a jövő évi költségvetés megállapítása.

d) A kitűzött közgyűlési tárgyak és a beadott indítványok tárgyalása és azokban határozat hozatal.

A határozatok szótöbbséggel hozatnak. — Az indítványok 15 nappal előbb adatnak be az egyesület elnökéhez illetőleg

első alelnökéhez, ki a beadott indítványokat a közgyűlést megelőző választmányi gyűlés elé terjeszti.

e) A választmány által áttett vagy attól föllebbezett ügyekben végérvényes határozat hozatala.

f) Az alapszabályoknak esetleg szükséges módosítása.

1. **Jegyzet.** Az alapszabályok megváltoztatásához az egyesület összes tagjai két harmadának jelenléte szükséges. Azonban, ha az e célra összehívott gyűlésen a tagok kétharmada meg nem jelenne, az utána következő gyűlésen a jelenlevők szavazattöbbséggel határoznak.

2. **Jegyzet.** A közgyűlés évenként egyszer tartatik, a központban Kolozsvárt. Tárgyai a meghívóban előre közhírré teendők. A gyűlésen a jelenlevők szótöbbsége határoz.

B. A vándor gyűlések kiállításokkal és szakkérdések megvitatásával foglalkoznak s a körülményekhez képest időszakonként rendeztetnek.

C. A választmány két havonként, de szükség esetén gyakrabban is tartja gyűléseit.

A választmány áll az elnök, két alelnök, titkárok, pénztárnok és 24 választmányi tagból, kik közül 12 helybeli és 12 vidéki.

A választmány mint az egyesület végrehajtó közege hatásköréhez tartozik:

a) Az egyesület vezetésére és ellenőrzésére szükséges ügyrend megállapítása; a szükséges személyzetnek megválasztása és felfogadása, a felmerülő tárgyak felett való határozat hozatal; valamint az egyesület vezetésének a pénztár, muzeum, könyvtár, mintaméhes, áruosarnok kezelésének ellenőrzése.

b) Kiállítások magyarázó és ismeretterjesztő előadások rendezése.

c) A vándorgyűlések helyét, idejét a beérkezendő meghívások nyomán a választmány állapítja meg. — Megválasztja a vándorgyűlések tiszteletbeli elnökét, a rendező bizottságot és intézkedik az egyesületi választottaknak a helyi érdekeltek által való kiegészítéséről.

1. **Jegyzet.** A gyűlési jegyzőkönyveket az elnökön kívül mindig a közgyűlés által kinevezett két bizottsági tag hitelesíti.

II. **Jegyzet.** Hogy a választmányi ülés határozat képes legyen az elnök illetőleg egyik alelnök és titkáron kívül legalább két választmányi tagnak jelenléte szükséges.

8. §. Az Egyesület tisztviselői.

Az elnök, két alelnök, kik közül a második igazgató alelnök s a választmány elnöke; fő és altitkár, kik egyszersmind jegyzők és pénztárnok.

A. Az elnök hatásköre.

a) Az elnök képviseli az egyesületet külsők és hatóságokkal szemben.

b) A közgyűléseken s esetleg a vándorgyűléseken elnököl.

B. Az első alelnök az elnököt annak akadályoztatása esetén mindenképpen helyettesíti.

C. A második vagy igazgató alelnök:

a) Az igazgató alelnök a választmányi üléseket

összehívja, azon elnököl; szavazat egyenlőség esetében az ő szava dönt.

b) A köz és választmányi gyűléseken az egyesület állapota, működéséről jelentést tesz; úgy szintén évi jelentését az erdélyi gazdasági egyesület igazgató választmányának tudomás vétel végett előterjeszti.

c) A köz és választmányi ülések határozatait végrehajtja; az egyesület folyó működését igazgatja és a tisztviselők teendőit kiosztja.

d) Sürgős esetekben utólagos jóváhagyás reményében 20 forintig utalványozhat.

e) Őre az egyesület pecsétjének.

f) Igazgatja a minta méhest, árucarnokot a választmány ellenőrzése mellett; az ahhoz szükséges kezelő személyzetet, fizetés és százalékolás (perzentuatio) mellett felfogadja és azokkal rendelkezik.

g. A pénztárt bármikor, de legalább negyedévenként egy választmányi tag közbejöttével megvizsgálja.

h) Az elnök és első alelnök távollétében az elnöki teendőket végzi.

9. §. A titkárok, illetőleg jegyzők:

a) A főtitkár, ki egyszersmint jegyző is, szerkeszti a jegyzőkönyveket és minden irodai munkát teljesíti. A könyvtárt felelőség terhe mellett kezeli s minden egyebekben az igazgató alelnök segédje.

b) Az altitkár, a főtitkárnak helyettese s annak mindenben segédkezet nyújt.

10. §. A pénztárnok.

A pénztárnok a választmány által megállapított szervezeti szabályok szerint kezeli az egyesület pénzügyi vagyonát, arról számadást vezet, melyről két havonként a választmányának számadását előterjeszti.

A készpénzt takarékpénztárilag kezeli és csakis az egyesület igazgató alelnökének utalványa mellett eszközölheti fizetéseket.

11. §. A tisztviselők díjazása.

A tisztviselők hivatalukat egyelőre minden díj nélkül viselik.

12. §. Az egyesület pecsétje.

Az egyesület pecsétje egy méh alak, körül repdeső méhekkel s „erdélyrészi okszerű méhészegylet 1880. Kolozsvárt” körirattal.

13. §. Az egyesület föloszlása.

Az egyesület csak azon esetben oszlik föl, ha tagjainak száma annyira megfogy, hogy az többé az alapítványok kamataiból, a rendes és pártoló tagsági díjakból fönn nem tartható.

Az esetben is az egyesület összes tagjai $\frac{3}{4}$ = három negyed részének szavazati többsége szükséges.

Fölöszlás esetén az egyesület vagyona az erdélyi gazdasági egyesület örököstétre bízatik, mely azt főkésítvén, biztos helyen kamatoztatja és külön kezeli mindaddig, míg az egyesület újból föllel, a mikor ismét annak rendelkezése alá lesz bocsátandó.

14. §. Az egyesületnek az államhoz viszonya.

Azon esetben, ha az egyesület az alapszabályokban megha-

tározott célt és eljárást, illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a magyar kir. kormány által, a mennyiben működésének további folytatásától az állam, vagy egyesületi tagoknak vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul fölfüggeszhető, a fölfüggesztés után elrendelt vizsgálat eredményéhez képest föloszlatható, vagy az alapszabályoknak — különbeni föloszlás terhe alatti pontos megtartására kötelezhető. Mindazon, esetleg hozandó közgyűlési határozatok, melyek az alapszabályok megváltoztatását, az egyesület feloszlását és ez esetben vagyonának hová fordítását czélozzák, fogapattosítás előtt a magyar kir. ministeriumhoz lesznek felterjesztendők.

15. §. Az alapszabályok megerősítéséről.

Ezen alapszabályok az alakuló közgyűlés által való elfogadás után, megerősítés végett a Magyar kir. ministeriumhoz terjesztetnek föl. —

Kolozsvárt, 1880. december hó 26-án.

Szentgyörgyi Lajos,

id. főtitkár.

Álbu József,

id. altitkár.

Csiki János József,

id. pénztárnok.

Br. Bánffy Dániel,

ideiglenes elnök.

Tulogdi Samu,

id. alelnök.

Voith Gergely,

id. igazgató alelnök.

8895. szám.

„Jelen alapszabályokat ezennel jóváhagyom”.

Budapest, 1881. márczius hó 22-én.

A miniszter meghagyásából:

Reitz Frigyes,

ministeri tanácsos.

P. H.

EGYVELEG.

— Mai számunkhoz az erdélyi gazdasági egyesület 1880-ik évi zárszámadása, rovatos vagyonkimutatása, vagyonmérlege, pénzügyi állománya és 1880-ik évi költségvetése van mellékelve. —

— Értesítés. Egyesületi titkár Gamauf Vilmos ur a kolozsvári orvos-természettudományi társulatnak Szombaton 1880. április hó 9-én délután 5 órakor a városi vigadó termében tartandó ülésén ezen czímen: „Az időjóslás hajdan és most” nyilvános népszerű előadást fog tartani.

Miután a szóban forgó tárgy — mely az egyesületünk által is közlendő időjelzési adatoknak keletkezésével és magyarázatával foglalkozik — a gazdaközönséget közelről érinti és épen igazgató választmányunk óhajtatására van a nyilvánosság elé szánva; ezennel bátor vagyok az erdélyi gazdasági egyesület tagjainak figyelmét ezen előadásra felhívni. —

Kolozsvárt, 1881. április hó 5-én.

Szabó József,

egyesületi alelnök.

— Meghívás. Az „erdélyrészi okszerű méhészegylet” alapszabályai ministeri jóváhagyást nyervén tisztelettel értesítjük azon már tagokul iratkozott s iratkozandó társakat, kik ügyünk iránt érdeklődnek, hogy az egyesület rendes alakuló közgyűlését április hó 10-én azaz virágvasárnapján d. u. 3 órakor fogja tartani a városház nagytermé-

ben, melyre a tagokat s egyáltalában minden ügytársat megjeleni tisztelettel kérünk. — Tárgyai a közgyűlésnek: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés s ennek kapcsán az alapszabályok fölolvastása, illetőleg kiosztása. 3. A rendes tisztikar és 12 vidéki s 12 helybeli igazg. választmányi tag megválasztása. 4. Költségvetés. 5. Indíványok. Az egyesület ideigl. igazgatóságának Kolozsvárt, 1881. április 2-án tartott üléséből.

Voith Gergely,
id. igazgató alelnök.
Szentgyörgyi Lajos,
id. főtitkár.

— Kolozsvári határrendezési bizottság. Esztendeje mult, hogy e lap után eladtam a tisztelt gazdaközönségnek mi mindent mozdított meg az akkori polgármester ur, azon célra, hogy bizottság küldessék ki, a mely a még teljesen primitív állapotban szinylődő kolozsvári földbirtokos ügyet rendezze. Nagy vajadások után lett is választva egy ügytetes 20 tagu bizottság, melynek elnökül a mezei rendőrfőnök ur tételt. Illelnek, hogy ugyan csak e lap hasábjain már most adjam elé, hogy mit tett ezen bizottság? de bármily örömet tenném ezt, ép oly fájdalommal kell kijelentem, hogy én, mint itteni földbirtokos, sem határrendezési rendeletből, sem másféle hivatalos tudósításból semmiféle eredményről nem értesültem; kérdezősködéseimre sem nyertem több felvilágosítást; ennél fogva teljes tisztelettel kérném a mezei rendőrfőnök urat, vagy a kit illet, sziveskedjék értesíteni a kolozsvári földbirtokosokat: mit határozott, mit végzett a határrendezési ügyben az illető bizottság? — Csak buzdítás céljából említem itt meg Torda városát, a mely kisebb volta daczára mégis mint hírlík közel áll ahhoz, hogy a kolozsvárinál nagyobb határának rendezési ügyét befejezze, a mit a mi birtokosságuunk semlegesén, úgy szólván tétlenül néz.

Szentgyörgyi József.

— Egy szerény kérdés. Ugy hiszem nem csálódok, ha a gazdasági lapokat akkor tartom céljuknak megfelelőknek, ha tapasztalataink tárát, regisztrumát képezik, melyből baj esetén anak óvszerét kiolvashatjuk! Növendék szarvasmarháinkat gyakran ellepi a tetü, de néha annyira, hogy ismert ellenszereinket ki nem elégítőknek tapasztaljuk, így az olajjali békenés, a dohány lével, valamint a beszózott káposztának éles levélvel való akárhány lemosás, legszorgalmasabb vakarás és takarítás mellett is eredmény nélkül maradt és végre eladással kellett rajtok tudadni. Egykor kiváló szép és nagyon jól tejlő tehenüktől nem akartunk megválni, alkalmaztuk tehát állandó tetvessége ellen a többi szerek sikertelen használata után a csálhatatlan, de álltalunk rettegett ismert patikai tetüzsirt és a teli husban volt kedves tehenünk lábán kezdett száradni s csakhamar el kellett adnunk. Ma egy pár szép reménnyel kecsesgető két éves tehen borjunk van hasonló bajban, azért kérem tisztelt gazdatársaimat adják közre szives tanácsukat e lapok után.

Sz. J.

— K i t ü n ő á r p á t á d e l a gazdasági tanintézet Kolos-Monostoron. Az árpa kétsoros, chevalier-eredetü, hectoliterenkint 72 kilót nyom. Ára metermázsánként helyben vagy a vas-

uthoz szállítva 10 frt 50 kr. E szerint hectoliterre kerül 7 frt 60 krba. Egy mmázsába megyen több mint 4 és fél nagy véka s így nagy vékája kerül mintegy 2 frt 30 krba. —

Vidéki gazdasági tudósítás.

Apanagyfalu, 1881. mart. 28.

Telünk általán szelid lefolyásu volt — későre kezdődött s ha nem foglalkoztatott volna annyira a fahordás — a pár hétig tartó szánuton trágyázhattunk volna bőven. Szántásról még szó sincs, a hó eltakarodott ugyan, de folytonos esőzés a talajt tulvizenyőssé tette. Vetéseink szépen szabadultak meg a hótakarótól — jól teleltek — csak kevés a hold szám. Réteink többnyire víz alatt állanak — helyenként 1/2 meter vastag iszap borítja. Szőlő jól telelt — karózása alig kezdődött. Gyümölcsfák nem pusztultak a télen — szépen rügyeznek. Takarmány hiány nagyban érezhető — a ki vételre szorul — cserébe adja marháját, oly magas ára van. Gabona árak közepesek. Szarvasmarha ára csökkent, a lovak ára jelentékenyen felment.

Rösler Károly.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjúpiacz Budapest, 1881. márczius 26-tól április 2-áig.

B u z a üzlet közepes, forgalom 80,000 metermázsá, ár 11 frt 65 kr.

R o z s üzlet határozatlan, ár 10 frt 60 kr.

Á r p a üzlet igen jó, forgalom 5000 metermázsá, ár takarmányárpa 8 frt 10, seres árpa 8 frt 50 kr.

Z a b üzlet jó, forgalom 4000 metermázsá, ár 6 frt 50 kr.

T ö r ö k b u z a üzlet gyenge, forgalom 5000 metermázsá, ár 5 frt 80 kr.

G y a p j u. A huzamosb idő óta elhanyagolt fésüs gyapjuktól az elmúlt hét alatt egy, közel 300 mm.-ből álló jobb minőségü tétel leszállított áron 100 frton alól a külföld számára eladatott. Katonaposztó gyapjak iránt változatlan árak mellett jó kereslet mutatkozott és 50 mm. hegyi kétnyiretű nyári gyapju 90 frttal, 100 mm. tiszai kétnyiretű nyári gyapju 73—74 frttal, továbbá a vidéken vásárolt, közel 100 mm.-ra tehető hegyi kétnyiretű téli és nyári gyapju 56 klgrként 89—90 frtnyi ár mellett került eladásra.

Gyárilag mosott gyapju a mult héten circa 7000 klgr. adatott el 1 frt 90 krtól—3 frt 20 krig klgrként.

G a b o n a - á r a k:

minimum és maximum: Budapest ápril 2. | Bécs ápril 2.

Buza	11.80—13.15 frt	10.70—13.90 frt
Rozs	10.30—10.60 frt	10.70—11.55 frt
Árpa, takarmány	6.70—7.00 frt	6.50—7.25 frt
Árpa, szeszfőzésre	7.55—8.35 frt	— — — frt
Árpa, seres	8.65—9.75 frt	8.50—10.80 frt
Zab	6.30—6.50 frt	6.45—7.20 frt
Törökbuza	5.60—5.75 frt	6.30—8.80 frt

Budapesti marhavásár márczius 31-én. Öszszes felhajtás 1411 drb. nagy és 1556 drb. apró marha. Ebből eladatott 14 drb. bika, 901 db. ökör, 474 db. vágó tehen, 120 db. fejős tehen, 5 db. bival 695 darab borju, 1656 darab bárány. Árak: bika darabonként 75—160 frt, ökör páronként 148—336 frt, vágó tehen páronként 125—260 frt, fejős tehen dara-

bonként 80—190 frt, bival páronként 150—247 frt, borju darabonként 9—27 frt, bárány páronként 5—8 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 46—51 frt, tehénhús 45—48 frt, borjuhús 60—80 frt, bivalhus 40—43 frt.

Bécsi marhavásár márczius 28-án. Összes felhajtás 2980 drb és pedig 1610 drb. magyar, 543 drb. lengyel 837 drb. német fajta, melyből 2995 drb. ökör és 5 drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 48—58 frt, lengyel 50—53 frt, német 54—57 frt, tehén 50—54 frt, bika 47—50 frt.

Köbányai sertés vásár április 1-én. (Az első magyar sertésbizalmi és kölcsönelőező részvénytársaság jelentése.) Az üzleti hangulat a mult héthez képest változatlan maradt, mert a szükséglet e héten is jelentékeny volt, az árak szilárdan tartották magukat. Tartani való sertés még mindég sok hozatik ide, eleven klgrmkint 52—56 kra fizetik.

Jegyzett árak: magyar válogatott áru 180—240 klgr. 59 1/2—60 1/2 kr., 250—280 klgr. 60—60 1/2 kr., öreg 300 klgrtől 57—58 kr., vidéki sertés 55—56 kr. Transitóban: szerb 52—56 kr, román 52 1/2—53 1/2 kr, tuskés 50—53 kr. fogyasztásul: szerb 48 kr, tuskés kiverés 44—45 kr tiszta klgrkint.

Takarmány árak: tengeri bánáti 5.75 frt, román 5.95 frt, árpa 6.90 frt. Helybeli állomány: márcz. hó 25-éről maradt: 75,308 darab; hozzá hajtattott: alvidékről hizott 4170 drb., sovány 2084 drb., Szerb-ából 1429 drb., Romániából 1103 drb., magyar államvasutal felig hizott

991 drb., vidéki és budai felhajtás 117 drb., együtt 9984 drb., összesen 85 202 drb. Elhajtattott: felvidékre 336 drb., Bécsbe 2693 drb, Csehországba 1132 drb., Bodenbachon át 1824 drb., Ruttkán át 1305 drb., Dél-Némethonba 793 drb., Kültelki fogyasztás 520 drb., magyar államvasutal 45 drb., Budapesti fogyasztás 2075 drb, együtt 10,323 drb., marad állomány 74,879 drb. A részvény szállásokban 14,540 drb. van elhelyezve.

A egészségrendőri és transito szállásokban maradt márcz. 25-éről 11,194 drb., hozzá hajtattott: szerbiai 1420 drb., romániai 1103 drb., együtt 2532 drb., összesen 13,726 db., elhajtattott 4368 drb., marad állomány 9358 drb. és pedig 5143 drb. szerbiai és 4215 drb. romániai. Az egészségi vizsgálatnál január 1—márcz. 25-éig 961 drb. e héten pedig 165 drb., összesen tehát 1126 drb. a fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgoztatott.

Bécsi vásár márcz. 25-én. Felhajtás 4042 drb. köztük 1928 drb. orosz-lengyel. Üzlet mult héthez képest lanyhább. Árak nehezek 53—55 frt, közép nehezek 48—52 frt, orosz lengyelek és süldök 36—46 frt 100 klgrkint eleven súly.

Disznózsír daczára a keresletnek az árak csökkennek, kész áru hordóval együtt 72 frt, april havi kötésben hordó nélkül 70 frt.

Szalonna, vidéki szalonna 61—63.50 frt, városi áru 64—65 frt, füstölt szalonna 69—70 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Piaczi árak.

A heti vásár			Egy hectoliter vagy meternájsza*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja		tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
Á r a k r a j o z á r o k b a n												
Beszteozo Brassó	márt. 29		900	700	600	—	300	520	180	100	350	40
Ónk-Szereda	márt. 23		900	—	625	550	340	550	200	100	160	36
Décs	márt. 29		1000	750	620	—	330	600	350	140	280	40
Déva			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsébetváros			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogarás	april 1		880	—	650	—	230	620	270	100	250	44
K.-Fehérvár			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sy.-Sz.-Miklós	márt. 26		930	770	575	500	260	460	330	100	160	36
Kolozsvár	márt. 31		800	—	620	—	240	340	250	220	350	46
M.-Vásárhely	márt. 24		900	—	710	540	300	500	300	100	350	44
Nagy-Enyed			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
H.-Szeben	april 1		760	610	560	480	230	330	180	100	350	44—48
Szegesvár			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-Sz.-György			—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	márt. 31		785	650	585	—	260	325	400	230	280	36
Sz.-udvarhely	márt. 29		800	650	550	—	250	400	260	60	220	36

*) A csillaggal jelelt árak meternájszára értendők.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét

a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akarányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	széri hirdetésből									
	fizetendő forint									
	1-3	4-10	11-15	16-24	25-30	31-36	37-42	43-52	53-60	61-72
1/10 v. egész oldal	7	30	35	65	95	120	140	160	180	210
1/10 v. fél "	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105
1/10 v. negyed "	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53
1/10 v. nyolcad oldal	3	3	5	9	12	15	18	20	23	27
1/10 v. tizenhatod "	2	3	3	5	6	8	9	10	12	14

Ezenkívül 30 kr. belvegedni annyiszor, ahányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészenedményben részesülnek ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.